

Lučivjanske novinky

udalosti zo života obce

Ročník: 3 Číslo: 2 / 2016 noviny sa vydávajú 2x ročne

Dátum vydania: 23. 12. 2016 nepredajné

*Na Vianoce a v roku novom želáme Vám nastokrát
teplé slnko nad domovom, dobré skutky s dobrým slovom,
zdravia, šťastia akurát, aby Vás mal každý rád.
Nech sa starosť všetka zruší a nech vládne pokoj v duši.
Čo bolelo nech sa zhojí, čo tešilo nech sa zdvojí,
Aby boli v novom roku iba slzy šťastia v každom oku.*

želá redakčná rada

Príchod Mikuláša

Tento rok si mohol konečne aj Mikuláš vychutnať prvú zimnú nádielku snehu a mrazu, nakoľko po minulé roky sa pred ním rozprestieral ešte zelený trávnik. Deti Základnej školy s materskou školou ho potešili pripraveným programom a on im odovzdal štedrú nádielku darčiekov.

Vážení spoluobčania, milí čitatelia našich novín,

Želám Vám príjemné vianočné sviatky, plné porozumenia, lásky a spokojnosti. Prežité ich v zdraví a šťastí spolu so svojimi blízkymi. Prajem Vám aj úspešný vstup do nového roka, nech vás počas neho sprevádza zdravie. Prajem Vám vnútornú silu, stály zmysel pre radosť z malých i veľkých vecí života. Veľa životnej iskry, lásky a potešenia z najbližších a ľudí blízkych Vašmu srdcu. Prajem vám všetkým nádherné Vianoce, pokoj v duši, ktorý nech sa udrží po celý budúci rok v mene svojom, poslancov obecného zastupiteľstva a pracovníkov obecného úradu.

Stanislav Gavalier
starosta obce

200 rokov posviacky chrámu Božieho CZ ECAV Mengusovce, dcérocirkvi Lučivná

Slávnostnými službami Božími si členovia Evanjelického a. v. cirkevného zboru v Lučivnej pripomenuli v nedeľu 23. októbra 2016 významné 200. výročie posviacky svojho chrámu Božieho. Pri tejto príležitosti cirkevný zbor zorganizoval slávnosť, ktorá bola vyjadrením vďaky Pánu Bohu za jeho požehnanie, vedenie a milostivú ochranu cirkevného zboru počas celého tohto obdobia a prosby o požehnanie k ochotnej službe do ďalších rokov.

Služby Božie otvoril hudobný vstup a chrámové zhromaždenie pozdravil domáci brat farár Tibor Molnár a kurátor Dušan Badiar privítal bratov farárov, zástupcov iných cirkvi, starostu obce Stanislava Gavaliera a všetkých prítomných z okolitých cirkevných zborov. Počas služieb Božích liturgovali bratia farári Stanislav Baloc, Ján Pavlovič, Ivan Tóth, Michal Findra a Tibor Molnár. Slávnostným kazateľom slova Božieho bol emeritný biskup Igor Mišina a v kázni sa zamerl na uzdravenie slepca Bartimaioša v Jerichu, ktorý bol vyliečený zo slepoty telesnej i duchovnej, keď sa plne spoliehal na Pána Ježiša. Aj v Lučivnej Pán Boh chcel, aby tak bolo, aby aj tu znelo slovo Božie. Dobré sa tu ujali myšlienky Lutherovej reformácie a ľudia sa pred 200 rokmi odhodlali postaviť kostol. Poukázal na oddanosť predkov, že je dobré si pripomínať vytrvalosť, horlivosť a úsilie, ale aj to, že ich neodradili žiadne prekážky. Zdôraznil, že chrám Boží nesmie byť len spomienkou na minulosť, ale je tu preto, aby sme vedeli, že Boh chce byť s nami! Podčiarkol zodpovednosť uchovávať dedičstvo aj pre ďalšie generácie.

Po službách Božích nasledoval program, ktorý začal prednesom básne. Zo spracovaného materiálu „História evanjelickej cirkvi a kostola v Lučivnej“ sme sa dozvedeli nielen o histórii a okolnostiach stavby chrámu

Božieho, kde boli spomenuté rekonštrukčné práce pri úprave interiéru a exteriéru kostola, ale boli sme oboznámení aj so súčasnými aktivitami v cirkevnom zbore. Pomedzi vstupy zaznievali piesne v podaní nášho dievčenského spevokolu, ktorý vystúpil oblečený v miestnom kroji, čo bolo veľmi pekné a priali by sme si, aby sa táto tradícia

cia rozšírila a zachovala. Zborový farár Tibor Molnár prečítal príhovory brata farára Jozefa Grexu, rodáka z Lučivnej a sestry farárky Lenky Janotkovej, ktorí sa nemohli zúčastniť na slávnosti. Potom nasledovali príhovory bratov farárov Ivana Tótha (ktorému sme zablahoželali k jeho jubileu 90 rokov) a Jána Pavloviča, ktorí slúžili v Lučivnej a taktiež sa prihovoril seniorálny dozorca Milan Zacher a dozorca matkocirkvi Mengusovce brat Ondrej Alexaj. Zazneli duchovné posolstvá a výzvy. Nasledovalo ocenenie členov cirkevného zboru za ich dlhoročnú službu. Krásna slávnosť sa skončila hymnou Hrad prepevný je Pán Boh náš.

Spoločenstvo prítomných hostí potom pokračovalo rozhovormi pri chutnom obede v miestom hoteli a v rámci popoludňajšieho programu vystúpili dcéry brata farára Romana Dovalu z CZ Badín. Pri speve nábožných piesní v modernej úprave ich sprevádzal brat farár hrou na gitare. Bolo to dôstojné zakončenie tohto slávnostného dňa.

Chrám Boží je naše dedičstvo, ktoré nám ostalo ako vyjadrenie lásky minulých generácií a preto sa chceme poďakovať mnohým z vás, ktorí ste venovali svoj čas aj sily veľa krát nezištne, aby nám darované dielo neupadlo. Ďakujeme všetkým, ktorí sa s láskou podieľali na príprave a organizovaní slávnosti k 200. výročiu pamiatky posvätenia chrámu Božieho a srdečné poďakovanie patrí aj za poskytnuté finančné dary.

Dvesto rokov evanjelickej cirkvi a zboru v Lučivnej znamenalo veľa, nech veľa znamenajú aj tie ďalšie, ktoré máme pred sebou.

Mária Badiarová

Spomienky Pavla Majzla na pôsobenie v Lučivnej

Do mne dobre známej Lučivnej som prišiel 1. decembra 1976 ako správca farnosti Svät – Lučivná.

Správu farnosti som prevzal od svojho predchodcu vdp. Michala Mikulu, ktorý odišiel za správcu fary do Popradu. Keďže vo Svite nebol ani kostol ani nič farského, býval som v Lučivnej, síce v malom, ale útulnom byte. Keď sme z chodby a predsieni urobili kanceláriu a bolo dosť miesta na solídne bývanie. Prišiel som z farnosti Veľká Lomnica, kde bola pomerne veľká farská budova. Tam som pôsobil 5 rokov. Polohou a najmä pastoračným pôsobením cítil som sa dobre i keď v bývalej farnosti som mal filiálku, pôsobenie v tunajšej farnosti bolo podstatne ťažšie. Ja som býval v Lučivnej a skoro všetci veriaci vo Svite. Tí chodievali do kostola do Batizoviec, do Lučivnej a niektorí aj do Popradu. Kontakt s veriacimi bol ťažší, ale aj tak som tam začal pôsobiť s vnútorným pokojom. Obdivoval som, ba bol som povzbudený keď som videl ako veriaci zo Svitu, nielen v peknom ale aj v nepriaznivom počasi putovali peši a prichádzali na bohoslužby do Batizoviec alebo do Lučivnej. Po ceste vždy som aspoň niektorých vzal do auta. Od kňaza sa vyžadovalo veľa sa presúvať za veriacimi na bohoslužby tak do Batizoviec a do školy a za nemocnými do Svitu. Tak napríklad v Lomnici som si kúpil auto a za 8 letných mesiacov som na ňom prešiel 13 000 km. Za nasledujúce 4 zimné mesiace pôsobenia vo Svite a Lučivnej som prešiel 11 000 km.

Okrem iných zaužívaných bohoslužieb zaviedli sme odpoludňajšie pobožnosti, na ktoré prichádzali aj veriaci zo Svitu. S tunajšou školou sme blahoďarne spolupracovali.

V Roku detí sme okrem množstva iných detí pripravovali zvlášť rómske deti na prvé sv. prijímanie. Pod vedením učiteľky z hudobnej školy

sme mali aj detský spevácky zbor. Obyvatelia Lučivnej sa hlásili aj k nekatolíckym náboženstvám, ale podľa môjho vedomia som sa priateľsky usiloval vyčádzať so všetkými obyvateľmi v Lučivnej.

Počas môjho pôsobenia v Lučivnej sme prerobili elektrifikáciu kostola, previedli sme výmalbu kostola zvnútra i z vonku. Podobne sme vymaľovali celú farskú budovu zvnútra. Za výdatnej pomoci lučivianskych veriacich sme obnovili strechu na farskej budove.

Lučivná je v peknej a zdravej lokalite priamo pri lese, takže bolo na skok si ísť nazbierať lesné plody a nadýchať sa čerstvého vzduchu. V zime zase hneď za dedinou bola možnosť lyžovania, kde bol aj vleč.

Počas pôsobenia v Lučivnej som bol prijatý na postgraduálne štúdium na CMBF v Bratislave. No, žiaľ, keď som v máji 1977 išiel na prvé konzultácie, pri otvorení okna auta som dostal zápal očnému pozadia, ktoré následky mám až doteraz.

No vo farnosti, hoci s ťažkosťami som s pomocou Božou ďalej pôsobil ako som len mohol a to s veľmi zhoršeným zrakom, ktorý zrak sa mi postupom času aspoň čiastočne zlepšil. Po 4 rokoch pôsobenia v tejto farnosti som jej správu odovzdal vdp. Jozefovi Jarabovi, ktorý prišiel z Biskupského úradu, kde pôsobil ako tajomník.

28. októbra 1980 som odišiel do Lechnice v Zamagurí, kde som v spokojnosti i v radosť pôsobil 33 rokov až do môjho odchodu do emeritúry (dôchodku).

Aj v súčasnej dobe, keď bývam v Poprade sa rád stretnem so svojimi bývalými veriacimi svätokolučivianskej farnosti, kde spomíname na moje pôsobenie.

Skôr ako som nastúpil do dôchodku, kúpil

som si byt v rodnom Poprade, kde som sa v júli 2013 nastahoval. Odtiaľ do najbližšieho kostola mám 20 – 30 minút peši. Zvyčajne chodievam mestským autobusom. V konkatedrále denne spovedám pred svätou omšou a najmä vo štvrtky aj v dopoludňajších hodinách. Vo všedné dni obyčajne koncelebrujem pri niektorej sv. omši, v nedele a prikázané sviatky vypomáham kňazom popradskej farnosti tým, že mám sv. omšu v jednom z dvoch sociálnych zariadení v Poprade. Pred Vianocami a Veľkou nocou chodievam s ostatnými spolubratmi spovedať aj do iných farností popradského dekanátu.

Mnohí vlastníajú moju knižočku s názvom Múdrovačky – rýmovačky, v ktorej som použil citáty iných, ako aj svoje osobné výtvory. Túto útlú knižočku som vydal vlastným nákladom, aby som toto malé dielko daroval všetkým, ktorí so mnou oslávili moje zlaté kňazské jubileum. Dúfam, že všetci, ktorí ju dostali sa poúčili, povzbudili i rozptýlili.

Pre potreby bývalej farnosti som napísal divadelné hry a to Narodenie Pána, Apoštol Pavol a Panna Mária – žena viery, ktoré som aj so žiakmi a študentmi nacvičil. Predstavenie sme mali nielen v našej farnosti, ale aj v ďalších farnostiach Zamaguria.

Viac ako 20 rokov som vykonával úlohu cenzora časopisu Mariánskeho kňazského hnutia Máriina doba, ktorú úlohu po mne prevzal iný kňaz až koncom tohto roka.

Keďže je teraz Lučivná samostatnou farnosťou, nech Pán na príhovor sv. biskupa Martina, ktorý je patrónom tejto farnosti, ale aj našej diecézy, zvlášť v tomto jubilejnom roku sv. Martina (700 rokov od jeho nariadenia) ochraňuje všetkých obyvateľov Lučivnej, najmä veriacich a zvlášť duchovného otca farnosti. Nech ho Duch Svätý vedie svojou milosťou, aby dobre sprítomňoval v tejto farnosti Najvyššieho Veľkňaza Ježiša Krista!

Pri príležitosti odpustovej slávnosti sv. Martina sa konal popoludň v rímsko-katolíckom kostole sv. Martina z Tours v Lučivnej koncert duchovnej hudby. Účinkoval Miešaný spevácky zbor LAUDAMUS SVIT a Komorný spevácky zbor cirkevnej ZUŠ JANKA SILANA v Poprade. Kostolom zazneli tóny Wolfganga Amadeusa Mozarta, Josepha Haydna, Johanna Nepomuka Koszewského, Antonia Vivaldiho a Mikuláša Schneidera Trnavského. Dirigentom a organistom v jednej osobe bol Peter Čapó a umeleckým slovom celé podujatie sprevádzal František Drozd. (rr)

Dakujeme organizátorom a spevákom za úžasný umelecký zážitok!

xxxxxxxxxx
xxxxxxxxxx

O Betleheme a betlehemoch

xxxxxxxxxx
xxxxxxxxxx

Betlehem (v preklade do slovenčiny „Dom chleba“) je mestečko v judskej vysočine, na hlavnej ceste z Jeruzalema do Beer-šeby asi 9 km od Chrámovej hory. Dnes sa volá Beint Lahm (Bet Lehem), má asi 8000 obyvateľov a patrí moslimským arabom. Kedysi sa menoval Efrat (resp. Efrata). Keď Izraeliti prišli do Kanaánu, Betlehem pripadol kmeňu Júdovmu. Z Betlehema pochádzali Elímelech, jeho manželka Noémi a ich synovia; a sem sa vrátila s Moábkou Rúť. Z Betlehema bol aj Bóaz, a tu sa odohrávali aj iné udalosti opísané v knihe Rúť, ktoré súviseli s Ježišovými predkami.

V Betleheme sa narodil Dávid, v jeho okolí pásol ovce svojho otca a tu ho neskôr Samuel pomazal za budúceho kráľa Izraela. Aj keď Betlehem mal dôležité strategické postavenie a bol rodiskom kráľa Dávida, tento si ho nevybral za hlavné mesto (vybral si, ako je známe, Jeruzalem).

V Ježišovej dobe bol Betlehem iba dedinou. Napriek tomu sa mu dostala veľká pocta – stal sa mestom, z ktorého vyšiel Mesiáš. Mária síce otehotnela v Nazaréte (v Galilei), ale porodila v Betleheme (v Judei) – aby sa naplnilo proroctvo (Lk 1,26-38; 2,4-7).

Znamenalo to, že Jozef s Máriou (ktorá bola vo vysokom stupni tehotenstva) museli prejsť asi 150 km hornatou krajinou.

V čase, keď sa Ježiš narodil, boli pastieri na pastvách so svojimi stádami. Vyvieť ovce von bolo síce možné v hociakom ročnom období, ale skutočnosť, že pastieri sa s ovcami zdržovali na pastvách, ukazuje na to, kedy sa asi Ježiš narodil.

Takmer s istotou môžeme tvrdiť, že to nebolo v decembri, keď si jeho narodenie pripomíname my.

Od októbra je totiž v Palestíne obdobie dažďov a v decembri bývajú mrazy (je veľmi nepravdepodobné, žeby cisár nariadil spísanie ľudu práve v takomto ročnom období).

Ježiš sa teda narodil zrejme pred obdobím dažďov, možno niekedy v septembri. Samozrejme, že nie je známe ani kde ležala maštaľ, v ktorej sa narodil. Za nejaký čas po jeho narodení (keď Jozef s Máriou a svojim synom už bývali v dome) ich navštívili „mudrci“ (zrejme astrológovia) z Východu.

Ale nie je známy ani rok, kedy sa Ježiš narodil: keďže v dobe narodenia Ježiša vládol v Judei Herodes veľký, nemohol sa Ježiš narodiť pred 2005 rokmi (v čase začiatku nášho letopočtu), vtedy bol totiž Herodes už mŕtv. Ježiš sa narodil pravdepodobne v r. 4 – 6 pr.n.l.

Keď sme si povedali o skutočnom Betleheme, tak mi dovoľte krátko aj o betlehemoch. Kto by sa s nimi nestretol? S papierovými,

čokoládovými, sadrovými, ale aj takými „naozajstnejšími“ – drevenými, kamennými, keramickými, ba dokonca i živými? Áno, je (a bude) tu reč o betlehemoch. Skúsme chvíľku uvažovať, čím vlastne sú, a na záver si položíme otázku: Čím sú pre nás? Symbolmi, niečím čo súvisí s vianočnou tradíciou? Artefaktmi (umeleckými dielami)? Či modlami?

Betlehemy celkom isto patria (aspoň v niektorých krajoch alebo kresťanských spoločnostiach) k vianočnej tradícii – sú, podobne ako stromček, istými symbolmi Vianoc.

Staršia generácia vyrastala a žila v čase, keď betlehemy nepatrili medzi nejaké „štandardné“ symboly Vianoc.

Ale v iných oblastiach a v niektorých cirkvách (najmä v rímskokatolíckej) hrali a hrajú rolu dosť podstatnú.

Prvý betlehem bol údajne zhotovený už v 4. storočí niekde na území dnešného Talianska, ale na sever od Álp, teda aj na územie dnešného Slovenska, sa dostal až v dobe baroka (čiže v čase najsilnejšej protireformácie), t.j. niekedy v 17. storočí. Je známe, že honosná nádhra baroka nebola čisto umeleckou záležitosťou, mala aj svoj význam ideologicko-náboženský: mala „ohromovať“ ľudí a lákať „stratené ovečky“ („pomýlené kacírskymi kazateľmi“) naspäť do katedrál a chrámov bohato vyzdobených sochami a obrazmi, zlatom a purpurou, k pestrým, nádhrou rúch, premetov a spevov vyšperkovaným obradom, k púťam a iným cirkevným podujatiam, sčasti bohoslužbám, sčasti divadlám. Ale boli tu aj skutočné divadelné predstavenia – v chrámoch boli predvádzané príbehy zo života „svätých“, alebo boli inscenované pestré „živé obrazy“, ktoré mali nevzdelanému (zväčša negramotnému) ľudu priblížiť niektoré udalosti z histórie cirkvi alebo z biblických dejín. Tieto predstavenia sa konali najmä pri príležitosti veľkých cirkevných sviatkov (Vianoc, Veľkej noci, Turíc).

V čase vianočných sviatkov bol súčasťou tohto divadla aj betlehem (živý, bábkový, poprípade drevený, či iný).

Neskôr sa z chrámov začali napodobneniny týchto betlehemo (obyčajne miniatúrne) šíriť aj do príbytkov bohatých občanov. Nemali rovnakú podobu. Iba hlavné osoby – figúrky Márie, Jozefa a jasličky s dieťaťom – boli štandardnou súčasťou všetkých; takmer vždy bol tiež prítomný „štandardný komparz“ – pastieri, mudrci („králi od Východu“).

Vychádzalo sa podstatne z Lukášovho evanjelia (iba tam je opísané Ježišovo narodenie), ale mudrci boli „pridaní“ z evanjelia Matúšovho; napriek tomu, že v skutočnosti prišli do Betlehema nie v čase Ježišovho narodenia, ale neskôr – vtedy, keď sa už Jozef so svojou ženou a synom presťahovali z maštale do nejakého domu: „I vošli (mudrci) do domu, uvideli dieťaťko s matkou Máriou...“ (Mt 2,11).

Zvyšok komparzu betlehema obyčajne tvorili súčasníci majstra, ktorý dielo vyhotovil (napr. remeselníci, baníci, kupci atď., a to v súčasných krojoch a so súčasnými nástrojmi a predmetmi). Zvieratá sa buď kopírovali, alebo sa umiestňovali na scénu podľa úvahy umelcov, resp. remeselníkov (ostatne, medzi umelcami a remeselníkmi vtedy nebola nejaká ostrá hranica), ktorí väčšinou hojne využívali tvorivú slobodu („umeleckú licenciu“) pri svojej tvorbe.

Učení teológovia (v roli akýchysi umeleckých kritikov) sa neraz pokúšali „vysvetľovať“ zmysel diela, napr. význam jednotlivých symbolov, zvierat a pod., pričom svojou fantáziou často značne prekonávali fantáziu samotných tvorcov.

Betlehem sa teda časom transformoval z pôvodného „pútača“ a symbolu, resp. tradičnej chrámovej dekorácie na istý druh umeleckého diela. Pravdaže, jednotlivé výtvy mali rôznu umeleckú hodnotu a patrili k rozličným štýlom: najviac z nich asi možno zaradiť k umeniu insitnému alebo ľudovému, ale boli aj také, ktoré mali patrili k nejakému skutočne umeleckému štýlu, poprípade mali aspoň jeho prvky (napr. klasicizmu, manierizmu, a v neskoršej dobe dokonca modernizmu).

Ale došlo tu, žiaľ, aj k ďalšej „transformácii“: betlehemy postihol do istej miery osud iných symbolov a niektorých umeleckých diel. Symboly sa neraz stali kultovými predmetmi a artefakty sa občas menili (a menia) na modly. Za niektorými betlehemami napr. ľudia začali púťovať; no nie aby sa pokochali ich umeleckou krásou, ale aby „pokľakli pred ich jasličkami“. Akoby len tam, na nejakom mieste sveta bolo špeciálne miesto na poklonenie sa, na modlitbu pred Ježiškom.

Nemám nič proti betlehemu – ak sa používa ako symbol Vianoc (možno, že u niekoho práve on evokuje milé spomienky na detstvo, ktoré trávil so svojimi blízkymi cez Vianoce s betlehemom), alebo ak sa naň díva ako na umelecké dielo; ale všetko je naopak, ak sa človek, ktorý sa prehlasuje za kresťana, klania dreveným, či iným figúrkam, ak prejavuje úctu niekomu alebo niečomu inému, než Tomu Jedinečnému, ktorému uctievanie prináleží.

Tibor Molnár evanjelický farár

NAŠI RODÁCI - OSOBNOSTI

Doc. Ing. Eduard Pisár, CSc.

Narodil sa 14. apríla 1931 v poradí ako druhý syn Michalovi Pisárovi a Zuzane rod. Kordovánovej. Ľudovú školu absolvoval v Lučivnej, Meštiansku školu v Poprade, neskôr Vyššiu priemyselnú školu textilnú v Ružomberku. Neskôr už aj po pracovných skúsenostiach pokračoval v štátnom kurze pre prípravu pracujúcich na vysoké školy v Turčianskych Tepliciach.

To bol štart pre nástup na Vysokú školu poľnohospodársku do Nitry. Záujem o vzdelanie a nové poznatky ho zaradili medzi aktívnych poslucháčov Agromonomickej fakulty. Po promóciách

v roku 1957 nastúpil na krátku dobu na STS v Sečovciach. Odtiaľ jeho cesta viedla na Vojenské lesy a majetky v Kežmarku do funkcie inšpektora pre poľno-

hospodárstvo. Od roku 1947 jeho členstvo v KSČ prispelo aj zapojeniu sa do politického života. Neskôr pracoval na STS v Kežmarku, kde bol oslovený pedagógmi z Nitry na prestup na pedagogickú orientáciu v oblasti mechanizácie v poľnohospodárstve. VŠP pripravovala vytvorenie samostatnej Fakulty mechanizácie poľnohospodárstva, ktorá sa stala jeho pôsobiskom až do odchodu do dôchodku. Doplnením si pedagogického vzdelania sa stal asistentom, prednášateľom, gestorom a autorom publikácií. V roku 1981 bol menovaný za docenta pre odbor –technika a me-

chanizácia poľnohospodárskej a lesníckej výroby. Za svoju prácu bol ocenený mnohými významnými oceneniami.

Časy socializmu poznačili aj jeho život. Vylúčenie a zrušenie členstva v KSČ oklieštilo jeho aktivity už iba na pedagogickú činnosť, no neustály tlak zanechal stopy na jeho zdraví.

Jeho oporou a zázemím bola vždy jeho rodina. Manželstvo s Annou rod Dubovskou uzavhol v roku 1957. Spolu vychovali dvoch synov Jaroslava a Milošlavy.

Jeho život bol úzko spätý aj s rodnou obcou, rád ju navštevoval a aj jeho rodina tu doteraz trávi dni oddychu a relaxu.

ČO ROBIŤ, ABY NEBOLELO CHODIŤ ZDRAVOTNÉ OKIENKO

Od chvíle, keď sa človek prvý krát postaví na nohy, sú naše nohy zaťažované váhou tela, členitosťou terénu, prekážkami (schody, kopce), postavením tela a chrbtice, hmotnosťou, záťažou, počasím. To sú vonkajšie faktory, ktoré vplyvávajú na naše nohy. Potom nás ešte ovplyvňujú vnútorné činitele, najmä lieky, hormóny, strava a alkohol, stres. Samozrejme najviac ovplyvňujú našu chôdzu úrazy, choroby a chorobné zmeny (artrózy, cukrovka, ostrohy a výrastky, atď.). Bohužiaľ, aj šport, hlavne nesprávne tréningy v detstve, zlá technika a rôzne polohy nášho tela.

Najčastejším problémom pri chôdzi býva oblasť kolien. Kolenný kĺb je najkomplikovanejší kĺb v tele, preto ak sa jedna „súčiastka v ňom pokazí“, už bude stále kĺb menejcenný. Kolená sú zaťažované najmä chôdzou dole schodmi a dole kopcom. Preto, ak nastúpia rôzne degeneratívne zmeny v kolene, treba posilňovať svaly okolo kolien (stehenné svalstvo), aby záťaž znášali svaly, nie kolená! Ak je opotrebovanosť kolennej chrupavky veľká, kolenný kĺb sa spevňuje ortézami. Stále platí: udržať v kolene primeraný ohyb po hranici bolesti!

Bolesti kolien často súvisia s chybným držaním tela a skoliózami. Ak je chrbtica zle postavená, tlačí telo na kolená v zlom uhle. Takže často platí, koho bolí chrbát, začnú bolieť aj kolená a naopak, ak bolia kolená a váhu odľahčujeme, trpí chrbtica!

Už som spomenula, že veľkou záťažou pre kolená sú rôzne druhy športu. Šport je pre telo veľmi prospešný, avšak často sme pri ňom v polohe pokrčených kolien a veľká záťaž je prenášaná na kolenný kĺb. Pri športe

kolenná musia znášať skoky, dopady aj do strán, vykrútenia kolien (hlavne pri futbale, tenise), pri vzpieraní až extrémne ťažkú váhu. Najmä u detí, ktorým sa kosti a chrupavky ešte vyvíjajú, je vhodné voliť športy kondičné s minimálnym zaťažovaním kolenných kĺbov, napr. plávanie, bežkovanie, veslovanie, a pod.

U starších ľudí je u kolien najväčším problémom opotrebovanosť chrupavky, meniskov a väzov. Dobré sú recepty od starých materií na výživu kĺbov, najmä silné hovädzie vývary, aspik, špičkové kosti, ryby, orechy. Ak nepostačujú prírodné zdroje zo stravy, je vhodné doplniť výživu kĺbu rôznymi preparátmi, po konzultácii s lekárom. V súvislosti so stravou treba spomenúť aj alkohol, ktorý pri pravidelnom užívaní kĺby poškodzuje a oslabuje ich odolnosť a obranyschopnosť.

Všeobecným zdravotným problémom, nielen pre kolená, je nadváha a obezita. Čím väčšiu váhu musia kolenné kĺby nosiť, tým väčšou bolesťou sa ozývajú. Pri hormonálnych poruchách a hormonálnej lieč-

be (štítna žľaza, astma, operácie ženských orgánov, diabetes,...) sa váha zhadzuje veľmi problematicky, avšak primeraný pohyb pomáha nielen kolenám, ale aj psychike. Na odľahčenie váhy sú ideálne paličky. Ešte aj dnes sa nájdu ľudia, ktorí sa hanbia za barle a medicínske paličky... pre tých je riešením kúpa a používanie športových, trekingských alebo nordic-walkingových palíc, ktoré okrem toho, že plnia zdravotný účel, vyzerajú štýlovo a niektoré nás dajú poskladať do tašky ☺.

Málokto si uvedomuje, že aj prechodená chrípka dokáže trvalo poškodiť kĺb kolena, lebo neliečený vírus spôsobí zápal a narušenie imunity organizmu. Poškodenie sa nemusí prejaviť hneď a môže postihnúť aj srdcový sval. Mnoho ľudí si dlhodobým ignorovaním bolesti kolien a nesprávnym našľapovaním na chodidlo môže spôsobiť výrastky, tzv. ostrohy, ktorých liečba je náročná a dlhodobá.

Hovorí sa, že najlepšou a najlacnejšou liečbou je prevencia a to platí aj pre bolesti kolien. A tu je pár rád a odporúčaní:

➤ Zvoľte si pohybovú aktivitu primeranú Vášmu veku, povahe a diagnóze. Minimalizujte stres.

➤ K najzdravším a vekovo neobmedzeným športom patrí plávanie, bežkovanie, nordic walking (chôdza s paličkami s liečebným efektom).

➤ Doprajte si po záťaži oddych, nohám prospeje slaný kúpeľ, vykladajte ich nad úroveň tela, masírujte.

➤ Dávajte pozor na preťaženie a prechladenie kolenných kĺbov.

➤ Pri nadváhe využívajte pri chôdzi palice a paličky.

➤ Hore po schodoch, ale dole výťahom. Hore do kopca pešo, dole radšej lanovkou ☺

➤ Ak športujete, dbajte na posilňovanie stehenných svalov, aby udržali kĺb aj v náročných polohách.

➤ Ak už nemôžete športovať, doprajte si denne prechádzku na vzduchu.

➤ Ak sa už koleno nedá zachrániť a musí sa operovať, dbajte na pooperačnú rehabilitáciu a rady ortopéda.

➤ Alkohol v minimálnom množstve, ale maximum výživy pre kĺby.

A majte na pamäti: Mnoho ľudí by chcelo chodiť a nemôže... (rr)

ZO ZASADNUTÍ OBCENÉHO ZASTUPITELSTVA V LUČIVNEJ

V II. polroku 2016 obecné zastupiteľstvo zasadalo dva krát v septembri a decembri.

Na septembrovom zasadnutí bol schválený Plán hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Lučivná na ďalšie obdobie, schválený bol Štatút obecnej knižnice a požiarne hliadky na vykonanie preventívnych kontrol.

Hlavným bodom decembrového zasadnutia bolo schválenie rozpočtu na rok 2017. Rozpočet bol schválený ako vyrovnaný vo výške 558 790 eur. O investičných aktivitách bude rokovať zastupiteľstvo na prvom zasadnutí v roku 2017, nakoľko nie sú vyhodnotené výzvy z roku 2016 a podľa ich výsledku bude rozhodnuté o druhu a výške investícií na rok 2017.

Schválené bolo aj VZN o obecných symboloch, dodatok k VZN o odpadoch. V diskusii sa riešil problém budovania klziska, ktorý vznikol medzi dobrovoľníkmi a členmi športového klubu.

Viete o ELEKTROODPADE?

Patrí sem: elektrické a elektronické prístroje a zariadenia, veľké a malé domáce spotrebiče, biela technika, počítačová a kancelárska technika, počítačová kancelárska technika, televízory, lampy, elektromotory, ručné elektrické náradie, elektronické hračky a pod.

Nepatria sem: neúplné elektros-potrebiče !!!!

(Žiadame občanov, aby zo zariadení (napr. chladničky, práčky a pod.) nevyberali elektromotory a kovové časti, nakoľko nám ich odberateľ nevezme a tým nemôžu byť naďalej zhodnotené.)

Ďakujeme za porozumenie.

Prihlásili ste sa už do svojej elektronickej schránky?

1. Čo je elektronická schránka?

Elektronická schránka je podľa zákona č. 305/2013 Z. z. o e-Governmente elektronické úložisko, v ktorom sa uchovávajú elektronické správy a notifikácie. Elektronická schránka umožňuje komunikovať občanom a podnikateľským subjektom s verejnou správou (úradmi, inštitúciami, orgánmi verejnej moci) elektronicky.

2. Na čo slúži elektronická schránka?

Orgány verejnej moci prijímajú do schránky elektronické podania (žiadosti) od občanov, podnikateľov a iných inštitúcií. Schránka občanov a podnikateľov je určená na prijímanie elektronických úradných dokumentov (rozhodnutí) od orgánov verejnej moci. Komunikácia prostredníctvom elektronickej schránky nahrádza klasický spôsob komunikácie s verejnou správou a je ekvivalentná k podaniam a doručovaniu dokumentov v listinnej podobe. Prostredníctvom schránky je možné ďalej prijímať správy, notifikácie o odoslaní a doručení a zisťovať stav odoslaných podaní

3. Čo potrebujete na prihlásenie sa do elektronickej schránky podľa zákona o e-Governmente na ústrednom portáli?

Na to, aby ste sa úspešne prihlásili na portál a mohli vstúpiť do elektronickej schránky, je potrebné vlastniť občiansky preukaz s elektronickým čipom (tzv. eID kartu). Občiansky preukaz musí mať aktivovanú Online eID funkciu, to znamená, že ste si k nemu definovali bezpečnostný osobný kód (BOK), ktoré vydáva oddelenie dokladov Okresného riaditeľstva polície SR. Ďalej je nevyhnutné vlastniť čítačku kariet, mať inštalovaný príslušný software – aplikáciu eID klient (služí na prihlasovanie) a ovládače k čítačke kariet, ktoré sú k dispozícii v časti na stiahnutie na stránke [www. Slovensko.sk](http://www.Slovensko.sk).

4. Výhody elektronickej komunikácie:

V prvom rade, ak podanie zasielate elektronicke a autorizujete ho zaručeným elektronickým podpisom, správny poplatok sa Vám zníži o polovicu, ďalej podanie je možné zaslať po prihlásení sa z ktoréhokoľvek počítača (potrebujete prístup na internet a príslušný software), nie ste obmedzení úradnými hodinami, ide o bezpečnú formu komunikácie a doručenie Vášho podania pri dodržaní povinných ustanovení je garantované.

Viete ako hospodárime v obci Lučivná v porovnaní s ostatnými obcami a mestami na Slovensku?

Základná bilancia	3,7	
Dlhová služba	6,0	
Celkový dlh	6,0	
Závazky po splatnosti	6,0	
Okamžitá likvidita	6,0	
Priemer samospráv SR		
Základná bilancia	0,7 %	1,1 %
Dlhová služba	0,0 %	7,8 %
Celkový dlh	0,0 %	20,8 %
Závazky po splatnosti	0,0 %	0,5 %
Okamžitá likvidita	463,8 %	193,3 %

Celkové finančné zdravie na stupnici od 0 - 6 Lučivná 5,6 – výborné finančné zdravie

Z celkového počtu 2930 miest a obcí na Slovensku sme v pásme na od 335 na 427 mieste s rovnakým hodnotením 5,6 zo stupnice do 6,0. Z okolitých obcí je len Liptovská Teplička na 380 mieste s rovnakým hodnotením 5,6.

(Zdroj: INEKO www.hospodarenieobci.sk)

ROK 2016 - prehľad činností a aktivít

INVESTÍCIE	OPRAVY ÚDRŽBY	ADMINISTRATÍVA	KUL.ŠPORT.AKTIVITY	OSTATNÉ PRÁCE - projekty zamestnanosti Úradu práce
- ukončenie rekonštrukcie chodníkov na cintoríne osvetlenie na cintoríne- dlažba pred budovou obecného úradu - nové garážové brány na hasičskom dome - doplnenie nových lúčov LED verejného osvetlenia 12 ks - oplatenie ihriska od hlavnej cesty - nákup nového výkonnejšieho chladiaceho zariadenia v dome smútku Podané projekty a žiadosti v roku 2016 Náučný chodník - neúspešný Miestne komunikácie - ešte nevyhodnotené Revitalizácia centra obce - ešte nevyhodnotené Kamerový systém - neúspešný Lesopark Szakmáry - ešte nevyhodnotené Dotácia z Ministerstva financií oprava budov - neúspešná Žiadosť o hasičské auto - zatiaľ neúspešná	- montáž zábran na budovu OcÚ proti lastovičkám, - oprava odkvapu balkóna pred vchodom OcÚ, - maľovanie vchodových dverí OcÚ, - výsadba nového kvetinového záhonu pred budovou OcÚ, - nový kvetinový záhon pred domom smútku (križ) a nová výsadba v areáli cintorína, - premiestnenie stĺpa pri ošipárni, - oprava krytiny - has. dom - revízie rozvážačov 6 ks a elektro-inštalácie - zrezaný suchý strom pred OcÚ a tri suché stromy na starom cintoríne - vyspravky krajín po asfaltovaní cesty v Lopušnej doline	- príprava elektronizácie obce -elektronická schránka - zavádzanie elektronickej registratúrneho denníka - inovácia stránky obce a hlásení prostredníctvom SMS správ - schválenie PHSR - Monografia obce Lučivná - korekcie textových častí publikácie, prieskum trhu pre výber vydavateľstva - vydanie Obecných novín 2 čísla - príprava podkladov pre verejné obstarávanie na odvoz komunálnych odpadov	- Jarné inšpirácie škola -spolupráca pri výstave - Lyžiarske preteky - Výstup Kozi Kameň - Hasičské súťaže „Podtatranská prudnička“ „O pohár starostu obce“ - Podujatie pre dôchodcov „Mesiac úcty k starším“ - Kladenie vencov pamätník SNP - Zimné inšpirácie-spolupráca pri výstave - Mikuláš - rozsvietenie stromčeka - Finančná a materiálna podpora pri všetkých športových podujatiach organizovaných v obci.	- zimná údržba miestnych komunikácií a chodníkov, cintorína, posyp ciest - údržba zelene na verejných priestranstvách -strihanie okrasných kríkov, drevín kosenie ver. priestranstiev, cintorín, park 5 krát a príslušných plôch k ihrisku - oprava výtlkov na Polnej ulici, - protipovodňové opatrenia-vrecovanie piesku čistenie priepustov, - hrabanie a zber lístia v parku čistenie okolia „Strážia skála“ - pomoc pri stavaní mantinelov na klzisku letná údržba a čistenie miestnych komunikácií chodníkov,

PRÁCE V OBCI

Hrabanie lístia v parku

5. október 2016

ROZMARY PRÍRODY

13. december 2016

12. december 2016

VÝZVA

Žiadame občanov, aby svoje motorové vozidlá neparkovali na chodníkoch, krajniciach a okrajoch miestnych komunikácií. Sťažujú pluhovanie a odhrňanie snehu vodičom a zamestnancom, ktorí zimnú údržbu vykonávajú.

Upozorňujeme všetkých ktorých parkujú pri potoku Mlynica, kde sa každoročne opakuje problém s roztápaním ľadových kryh a ich uvoľňovanie, či možnosť vybreženia potoka, že pri záchranných prácach ich automobily im budú odtiahnuté na vlastné náklady.

Nové oplatenie futbalového ihriska

Nové garažové brány na hasičskom dome

Výmena stĺpov el. vedenia

Nová cesta do Lopusnej doliny

ROZLÚČILI SME SA

Priezvisko	Meno
Kaprál	Ján
Gaži	Jozef
Brozman	Ján
Sedliačik	Ľudovít
Meleky	Michal
Horváth	Andrej
Kabová	Anna
Gaži	Dušan
Djurba	Ján
Kysel	Marián
Gažiová	Helena

PRIVÍTALI SME

Priezvisko	Meno
Handzuš	Michal
Čonková	Diana
Ignáčiková	Tatiana
Mačeják	Marko
Želonka	Adam
Barnáš	Juraj
Gaži	Tomáš
Pompa	Boris
Koky	Oliver
Bulava	Tobias

JUBILANTI

Rumanovský Ján	75
Mayerová Anna	75
Ing. Federkevič Svätoslav	75
Miškovská Emília	75
Gaži Koloman	75
Zubajová Helena	80
Cierbusová Anna	80
Hudáčová Zuzana	80
Cierbusová Anna	80
Sirocká Mária	80
Dudaško Vladimír	80
Balážová Zuzana	80
Šuligová Zuzana	85
Melekyová Zuzana	85
Baláž Pavel	90

SOBÁŠE

Ing. Pěč Jaroslav – Bc. Štefaňáková Darina
 Gažiová Klaudia – Koky Milan
 Ing. Sedliačik Jozef – Mgr. Nahalková Lucia
 Mgr. Beniaková Zuzana – Oravec Jaroslav
 Gažiová Jana – Pompa Milan
 Mendoš Martin, MSc. – MDDr. Václavová Kristína
 Ing. Brezina Peter – Mgr. Martošová Katarína
 Žolna Peter – Ing. Ovčariková Eva

ROZHOVORY

Ing. Marek Jackanič už v predchádzajúcom vydaní našich novín zaujal článkom o záľube v chove a množení akvarijných rybičiek. Kto ho lepšie pozná, vie, že s rovnakou vášňou sa venuje ďalšiemu koníčku, a to doslova. Splnil si svoj sen a vlastní živé koníčky.

Marek, v živote človeka má všetko istú postupnosť. Kedy a ako si sa dostal k tak krásnemu koníčku?

Pri koňoch som sa pohyboval od malička. V rodinách sa využívali kone na poľnohospodárske a lesnícke práce. Taktiež deda je vyučeným kováčom a po skončení školy pracoval ako kováč na družstve v Mengusovciach, takže ku koňom som akosi prirástol (smiech). Vždy som chcel mať vlastného koňa, avšak vtedy to z kapacitných a zdravotných dôvodov nebolo možné. Časom sa situácia zmenila a ja som si splnil svoj veľký sen.

Práca okolo zvierat, vo všeobecnosti, vyžaduje veľa času a fyzickej starostlivosti. Čím sa líši starostlivosť o kone od starostlivosti o iné zvieratá?

Starostlivosť o kone je náročná vo všetkých aspektoch. Či už z časového manažmentu, výcviku, financií, priestorových nárokov, zdravotnej starostlivosti, kŕmenia, kedy nekvalitné krmivo sa prejaví na zdravotnom stave zvierat. Čo sa týka jazdeckých, mnoho ľudí si myslí, že jazdectvo je len o sedení a vození sa na koni. Je to náročná fyzická aktivita. Zároveň si treba uvedomiť, že na rozdiel iných športov, vkladá jazdec svoju dôveru a život do bytosti, ktorá je 5-10 krát ťažšia ako jazdec, nerozumie ľudskej reči a má vlastné zmýšľanie. Taktiež v prírode je koň loveným zvieratom a miesto, kde sedí jazdec, je miestom kam útočí predátor. Takže koň má v mysli prirodzenú tendenciu zbaviť sa jazdca. Preto je dôležité vybudovať si vzájomnú dôveru.

Pre aký účel a aké plemená koní si sa stal, choval, resp. teraz chováš koníčky?

Ako malý som sa pohyboval predovšetkým pri ťažných koňoch. Momentálne sa venujem chovu jazdeckých koní a to plemenám Anglický plnokrvník a Americkým plemenám Paint horse a Quarter horse. Kobyla anglického plnokrvníka je momentálne využívaná na rekreačné jazdenie a chov. Tohto roku mi priniesla nádhernú kobylku po zrebcovi paint horse, tá je registrovaná v plemennej knihe American paint horse v Texase (pozn. anglický plnokrvník sa využíva ako zlepšovateľ vlastností v mnohých jazdeckých plemenách).

Aké mená majú a aký rodokmeň?

Satisfakce ktorú voláme skrátené Sati a Smart Little Surprise, ktorú voláme Dorka, Dorotka (obr.č.1). Sati pochádza z významnej dostihovej rodiny a sama behávala dostihy. V rodokmeni má šampiónov ako sú Sharpen Up, Bold Ruler, ale predovšetkým Secretariat. Dorkin otec Smart Cherokee Dee je potomkom koní, ktorí sa úspešne presadili v reiningu a halteri. On sám je držiteľom niekoľkých titulov a v súčasnosti je využívaný ako pracovný koň a plemenník.

Secretariat je dedo Tvojej kobyly a ide o výnimočného koníka. Čím všetkým sa môže pochváliť?

Secretariat (obr.č.2) bol ozaj výnimočným koňom, ktorý má na konte niekoľko titulov. Dodnes je verejnosťou vnímaný ako najlepší koň 20. storočia. Je koňom roka 1972 a 1973, Víťaz trojkoruny (1973) kde stanovil niekoľko traťových rekordov, dĺžkový rekord kedy za sebou nechal kone vo vzdialenosti 31 konských dĺžok (cca 63 metrov). Niektoré z nich neboli dodnes prekonané. Samotnú trojkorunu sa po 42 rokoch podarilo získať až minulý rok ďalšiemu koňovi. Secretariatov životný príbeh bol sfilmovaný v roku 2010.

Každý chovateľ sa rád pochváli výsledkami svojej tvrdej práce. Kde sa dajú vidieť, resp. kde prezentuješ svoje koníčky?

Kone momentálne stajním v jazdeckom klube v Mlynčekoch, ktorý sídli v priestoroch podniku, v ktorom pracujem.

Čo je krásne a čo naopak veľmi ťažké pri tejto práci, resp. záľube?

Určite najkrajším momentom je spoločné porozumenie sa so zvieratom a dosiahnutie vytýčených cieľov, prírastok do stáda. Naopak najťažším momentom je odlúčenie, respektíve strata.

Čo by si odporučil ľuďom, ktorí sa chcú venovať koňom?

Určite by mali navštíviť jazdecké kluby, ktoré sú na okolí, získať skúsenosti v starostlivosti o koňa, jazdení. A na základe toho zvážiť, ako sa chce koňom venovať. Zadávanie si kvalitného koňa a jeho réžia nie je lacná záležitosť.

ROZHOVORY

Predstavte sa našim čitateľom a objasnite, čím Vás práca kontrolóra zaujala.

Volám sa **Bc. Gabriela Skokanová**, mám 49 rokov, som obyvateľkou obce Lučivná od roku 1995. Som vydatá a mám troch synov. Pracujem na Daňovom úrade Prešov, pobočka Poprad ako registrátorka. Vyštudovala som obchodnú akadémiu odbor všeobecná ekonomika a potom som začala študovať na Univerzite Mateja Bela v Banskej Bystrici odbor Verejná správa. Vzhľadom k tomu, že som mala možnosť sa prihlásiť do výberového konania na post kontrolóra obce Lučivná chcela som si porovnať praktické skúsenosti zo školy s reálnym pracovným životom v obci.

Mnoho ľudí nevie, čo práca obecného kontrolóra obnáša. Čo kontrolór kontroluje?

Kontrolór obce má široký záber kontrolnej činnosti. Musí ovládať niekoľko zákonov, aby sa vedel orientovať a správne posúdiť najmä efektívne hospodárenie obce. Rozsah je široký a to:

a) vykonáva kontrolu v rozsahu ustanovení § 18d zákona č. 369/1990 Zb., (kontrola príjmov a výdavkov)

b) predkladá obecnému zastupiteľstvu raz za šesť mesiacov návrh plánu kontrolnej činnosti, ktorý musí byť najneskôr 15 dní pred prerokovaním v zastupiteľstve zverejnený spôsobom v obci obvyklým,

c) vypracúva odborné stanoviská k návrhu rozpočtu obce a k návrhu záverečného účtu obce pred jeho schválením v obecnom zastupiteľstve,

d) predkladá správu o výsledkoch kontro-

ly priamo obecnému zastupiteľstvu na jeho najbližšom zasadnutí,

e) predkladá obecnému zastupiteľstvu najmenej raz ročne správu o kontrolnej činnosti, a to do šesťdesiat dní po uplynutí kalendárneho roku,

f) vybavuje sťažnosti, ak tak ustanovuje osobitný zákon - § 11 ods. 3 zákona č. 152/1998 Z. z. o sťažnostiach v znení neskorších predpisov,

g) je povinný vykonať kontrolu, ak ho o to požiada obecné zastupiteľstvo, alebo z vlastných zistení.

h) zúčastňuje na zasadnutiach obecného zastupiteľstva a obecnej rady s hlasom poradným; môže sa zúčastňovať aj na zasadnutiach komisií zriadených obecným zastupiteľstvom.

i) je oprávnený nahliadať do dokladov, ako aj do iných dokumentov v rozsahu kontrolnej činnosti podľa § 18d zákona č.

369/1990 Zb.

j) je povinný na požiadanie bezodkladne sprístupniť výsledky kontrol poslancom obecného zastupiteľstva alebo starostovi.

k) zúčastňuje sa na školeniach

Kam a komu sa výsledky kontrol posúvajú?

Ako je už spomenuté vyššie spomenuté výsledky kontrolnej činnosti kontrolór obce predkladá raz ročne v správe o kontrolnej činnosti a z každej kontroly si vyhotovuje správu, ktorý je k dispozícii všetkým poslancom a starostovi obce k nahliadnutiu kedykoľvek si to niektorý z nich vyžiada.

Čo je na práci kontrolóra zaujímavé a čo naopak, najťažšie?

Táto práca je zaujímavá tým, že je to široký záber tejto činnosti. Musím sa vyznať hlavne v rozpočte a vo financiách. Práca na obci už nie je to čo pred pár rokmi. Nároky sa zvyšujú s počtom prenesených kompetencií cca 5000. Najťažšie pre mňa je práca s ľuďmi pri riešení susedských sporoch, sťažnostiach a podnetoch. Ak občania nemajú záujem o zmier a nápravu, obec im môže pomôcť len v rámci jej kompetencií. Niekedy sa to nedá a občania musia osloviť súd, aby rozhodol o ich spore. Myslím si, že moje poznatky a skúsenosti, ktoré mám, prispievajú nemalou mierou k plynulému fungovaniu našej krásnej obce.

Ďakujem za rozhovor.

Mesiac úcty k starším

Obecný úrad pozval dňa 3. novembra 2016 dôchodcov obce nad 62 rokov na malé posedenie v hoteli Končistá. Seniori tak mali príležitosť stráviť príjemné chvíle v kruhu svojich priateľov a rovesníkov. Kultúrnym programom potešili a rozohrali nejedno srdiečko žiaci ZŠ s MŠ v Lučivnej a divadelný súbor Úsmev zo Spišskej Teplice.

Ocenení darcovia krvi

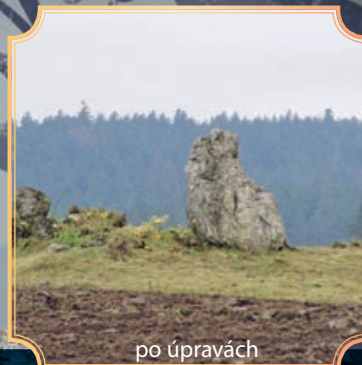

Slovenský červený kríž slávnostne udeľoval dňa 23. novembra 2016 na pôde Mestského úradu v Poprade plakety Dr. Jánskeho.

Za darovanie krvi a za záchranu života si z našej obce prevzali striebornú plaketu **Marta Zuštiaková** a bronzové **Karol Bureš** a **Anna Lukáčová**.

pred úpravami

po úpravách

LEGENDA O STRIDŽEJ SKALE

„Bolo – nebolo. Raz piekla istá gazdiná v Lučivnej chlieb. Vopred dobre zakúrila, posádzala do peci dvanásť chlebov ani kolesá a jeden maličký. Potom šla po svojej robote. Na dvore nakázala svojej dievke, žeby šla pod Kimberk nažať trávy pre statok. Dievka vzala svoju plachietku a nechcejúc matku v robote vyrušovať, vybrala si z pece najmenší chlebk a zabalila ho do plachietky. Šla na lúku žať trávu. Bolo to na jar a Tatry ešte sa svietili snehom. Matka, keď myslela, že je chlieb už upečený, vošla do dufartu a otvorila dverka na pekárnici. Pozrúc do pece, videla len dvanásť chlebov a že najmenší chybje. Nevediac, kto vzal chlieb, zahrešila: „Bodaj skamenel, kto ten chlieb ukradol!“ Veru ona ani nepomyslela na svoju dievku. Dievka, ktorá v tom čase kľučala na lúke a žala srpom trávu, na tú kliatbu dúškom skamenela. Matka čakala svoju dcéru do večera, až ľudia s poľa prichádzajúci doniesli jej zvest', že jej dcéra je pod Kimberkom na skalu zakliata. Oj, bolože to náreku, ale to nepomohlo. Od tých čias stojí osamelá skala v prostred poľa pod Tatrami, ktoré pozerajú na obeť materinskej kliatby.“

xxxxxxxxxxxx

Lučivnianske vršky

xxxxxxxxxxxx

Ked' sa Jano Dzura vracal z furmanky domov, bola už neskorá noc. Vychádzajúc z Lučivnej, šibol kone, aby čím skôr prešiel dolinou popod Lučivnianske vršky, o ktorých strašidelné chýry leteli. Ešte počul hodiny na kostolnej veži v Lučivnej polnoc odbíjať a už aj hrkotal po hradskej v doline. Kone veselo erdzali, poznajúc cestu domov a uháňali, nič nedbajúc na výmole i skaly kedysi slávnej kráľovskej cesty. – NO ešte prejdeme popod staré borovice, kde sa cesta kľukatí a je úzka a už som na rovnej ceste, – myslí si Dzura. Vtom ale kone spomalili, zastali, ba po chvíli začali aj spätkovať. Ustrašene fírkali a erdzali. – Ha-ho!- chytil Dzura pevne liace do rúk. – Čože sa vám porobilo? Ký ďas Vás posadol, mršiny? – hneval sa a bil kone hlava-nehlava. Najradšej by bol už doma, ustatý bol z celého dňa a kone namiesto toho, aby uháňali domov, stoja, spätkujú a nechcú ho poslúchať. Kričal na ne, ale tie len ustrašene prestupovali na mieste. Ani bič, ani dobré slovo ich neprimálo ist' ďalej. Jano Dzura videl, že si takto nepomôže. Prestal nadávať, biť kone, či sa im z voza prihovárať. Zoskočil zo sediska a s bičom v ruke opatrne išiel dopredu. – Či nezavetřili dáku šelmu v

hore? – hľadal vysvetlenie. Pozeral do tmy, oči vyplieštal, ale nič nevidel. Ak by to bol rys, určite by mu oči zasvietili, medveď by zas nečakal na kone, už dávno by zaútočil alebo utiekol do lesa a vlkov tu v lete nebolo. – Musí v tom byť niečo iné, – hundral si popod nos. Prechádzajúc popri koňoch, hladil Sivka po chrbte, po šiži a potom jeho i tohto druhého pohladil po nozdrách. Upokojiť ich chcel. – No tak, koníky! Pôjdeme domov, odpočinúť nám treba! – chytil ich za zubadlá a ťahal za sebou. No tie akoby zakľali. Len stáli, hlavy dvíhali a nepokojne fírkali. – Čert aby vás vzal! – znovu zahromžil. – Však ja prídem veci na koreň, prečo nechcete ísť ďalej! Mesiac nakúkal spoza Valcierove do doliny a tu Dzura dobre z nôh nespadol, keď zbadal v mesačnom svetle na konári starej borovice rovno nad cestou obesenca. Zamrazilo ho. – Eh, bodajže ťa! – dodával si odvahy. – Či mi ty budeš v ceste stáť? Kone plašiť? Neobídú ho! – povedal si pre seba. Do Lučivnej sa mu nechcelo vracáť a žiadať niekoho o nocľah. A ešte by ho vysmiali, že čo je za chlapa, keď sa zlakne jedného nešťastníka. Vytiahol z taništy nôž a prerezal povraz. Chlap spadol do priekopy pri ceste, až v ňom zadunelo. Jano vyskočil na voz a šibol kone. O obesenca sa nestaral, čo by s ním robil? Domov ho doviezol? Kone sa rozbehli akoby strelili. I ony sa báli, uháňali preč z toho strašidelného miesta. No ešte dobre spod Lučivnianskych vrškov nevyšli, už spomalili a o chvíľu šli len krokom. Voz ťahali, akoby bol plný kamenia, ktoré s gazdom na stavbu cesty vozili. Darom ich Jano opäť bičom poháňal, kričal na ne i po dobrom

sa prihovárať. Nič nepomáhalo. – Vari som len hamovku nevdojak zatiahol? Obzrel sa doza-du, či zadné kolesá nešmýkajú po ceste, a tu zrazu vidí sedieť na konci voza chlapa, ktorý len pred seba pozerá a jednu nohu ťahá za vozom. – Ak sa chceš zvieš, tak si riadne sadni! Prihovoril sa mu Dzura hnevivo, čudujúc sa, kedy neznámy na voz nasadol. – Kone nevládu a ty ešte nohu vláčiš po zemi! Chlap neodpovedal. Ba ani sa len nepozrel na Jana. – Či čuješ? Chlap zasa nič. Dzura to už nahnevalo. Chytili biča šibol neznámeho po tvári. No ten sa ani nepohol, hlasu zo seba nevydal. Vtedy sa Jano Dzura lepšie pozrel na neznámeho. Vo voze sedí – obesenc, ktorého pred chvíľou odrezal z povrazu. Na krku mal ešte jeho zvyšok. Dzurovi prebehli zimomriavky po chrbte. Pevne sa oprel do nôh, aby z voza nespadol, a a pohnal kone, aby čím skôr boli doma. Vy-dýchol si, až keď kone vypriahol, odšikoval do maštale a vchádzal do pitvora. Chvatom chcel za sebou zavrieť dvere, keď ho zrazu ktosi chytil za plece. Stisk to bol silný, ako keby ho kliešťami zdrazil. Dzura sa obrátil. Pozerali naňho sklenené oči obesenca. Obesenc lapil Dzuru za hrdlo a začal ho škrtiť. Janovi sa podlomili koléná, studený pot ho zalial. Dych začal strácať, v očiach sa mu tmilo. Myslel, že je s ním koniec keď zrazu zo dvora kohút zaspieval. Keď sa prebral. V pitvore bol samá a po neznámom nebolo ani chýru, ani slychu. Aj by bol pochyboval, či sa mu všetko len neprisnilo, keby ráno nebol našiel na voze kúsok odrezaného povrazu.

(príbeh z knihy Peter Švorc Keď sa dedinou strigy prehánali)

ČO JE TO MAGNA VIA?

Názov „veľká cesta“ sa už v stredoveku viazal na cesty, ktoré výnimočnosťou zodpovedali tomuto názvu s latinským slovosledom. Neskôr v roku 1526 Ferdinand I. dal vyprojektovať spojenie medzi Viedňou a mestom Sibiu v rumunskom Sedmohradsku. Následne Taxis vypracoval projekt s názvom Via Magna, cisársko-kráľovská poštová cesta s 56-mi konštruktívnymi preprahovacími stanicami o dĺžke cca 1000 km Viedľa hornatými krajinami, aby sa znížilo nebezpečenstvo prepádania tureckými vojskami. Neskôr – najmä v 18. storočí, sa táto cesta vetvila – sieťovala a viedla do okoli tých, rozvíjajúcich sa regiónov. Po tejto ceste prevládala pošta v prvom rade cestujúcich, z ktorých okrem šľachty a ich sprievodu tvorili veľkú časť obchodníci. Takýmto spôsobom bol, samozrejme, zabezpečený aj pohyb tovaru a kapitálu, z ktorého mali veľkí ošoh okrem panstva aj centrá jednotlivých regiónov.

Prvých 100 rokov cestu Via Magna budovala a prevádzkovala rodina Paarovcov. Potom vlastníctvom prešlo do rúk štátu. Môžeme konštatovať, že hlavné komunikačné tepny Slovenska do dnešných dní vedú po stopách, ktoré položili staviteľia cesty Magna Via a ich predchodcovia.

V súčasnosti zakladateľom a propagátorom kultúrnej turistickej cesty Magna Via ako mostu historického dedičstva piatich krajín je Združenie Magna Via. Orientuje sa na aktívny cestovný ruch, v rámci ktorého je prioritou propagácia prírodného, historického a kultúrneho dedičstva. Turistická cesta prechádza cez hranice 5-tich štátov, viacerých krajov, regiónov, okresov, miest, obcí a chotárov. Čo tieto hranice rozdeľujú, to Magna Via spája. Obec hlásiace sa k tomuto projektu sú označené žulovou dlaždicou s logom Magna Via. Turisti v týchto mestách a dedinách si môžu dať potvrdiť návštevu do Knižky turistu Magna Via pečiatkou, ktorá je k dispozícii na obecnom, či mestskom úrade, informačnom centre alebo na poštovom úrade.

Keďže kráľovská cesta prechádzala aj našom obcou, kamenný pilier je umiestnený pred hotelom Lučivná. Pečiatka Magna Via sa nachádza na Obecnom úrade v Lučivnej.

Magna Via je nový produkt cestovného ruchu, ktorého cieľom je ponúknuť turistom informácie o ubytovacích a stravovacích zariadeniach, kultúrnohistorických a prírodných pamiatkach, voľnočasových aktivitách a všetkých doplnkových službách na trase cesty.

Vianočný štedrák

Ingrediencie:

- 200 g palmarín
- 400 g múka polohrubá
- 200 g cukor práškový
- 1/2 ks prášok do pečiva
- 3 ks žltok
- 3 PL mlieko vlašné
- podľa chuti cukor práškový na posypanie
- Tvarohová plnka:
- 100 g cukor kryštálový
- 1/2 kg tvaroh
- 100 g tuk stužený (Hera)
- 5 ks vajce
- 1 ks prášok krémový (Zlatý klas)
- Maková plnka:
- 3 ks bielik
- 50 g orechy posekane
- 100 g kryštálový cukor
- 200 g mak mletý
- 50 g tuk stužený (Hera)
- trochu voda
- Jablková plnka:
- 1 ČL škoricová mletá
- 1 ks cukor vanilkový
- 2 ks prášok krémový (Zlatý klas)
- 1 kg jablká očistené

POSTUP

1. Najskôr treba si očistiť jablká, nakrájať na kocky, podliať trochu vody, pridať cukor a rozvrieť.
2. Kým sa jablká varia, pripravíme si cesto. Vymiešame suroviny a rozkrojíme na polovicu. Jednu polku vyvalkáme vo veľkosti plechu a na pomastenom plechu ho upečieme.
3. Pripravíme si plnky. Mak zaparíme vriacou vodou, pridáme cukor, orechy a s maslom zmiešame. Z troch bielkov vyšľaháme sneh a pridáme k maku. Zamiešame.
4. Tvarohovú plnku si pripravíme tak, že vajcia, cukor a maslo vyšľaháme. Do vyšľahaného pridáme tvaroh, Zlatý klas a zamiešame.
5. Druhé cesto vyvalkáme, uložíme na pomastený plech, naň rozotrieme makovú plnku.
6. Na makovú plnku vylejeme tvaroh a rovnomerne rozotrieme. Upečieme na 180°C asi 35-40 min. Po upečení necháme koláč prechladnúť.
7. Kým sa koláč chladí, do jablk pridáme Zlatý klas, vanilkový cukor, škoricu a uvaríme.
8. Jablkový pudink vylejeme na upečený koláč, rozotrieme.
9. Na jablká položíme upečený čistý plát. Jemne zatlačíme a pocukrujeme práškovým cukrom alebo nalejeme čokoládovú polevu.
10. Po vychladnutí pokrájame.

DÔLEŽITÉ TELEFÓNNE ČÍSLA

Obecný úrad Lučivná	775 41 33
Pošta Lučivná	775 41 00
Farský úrad Lučivná	0905 921 003
Farský úrad Mengusovce	775 40 17
Kanalizácia správca	0905 219 724
Poruchy káblová televízia	0907772377
Elektrikári dispečing	0800 123 332
Polícia Svit	775 53 33
Vodárne dispečing	772 95 48
Stavebný úrad Svit	787 51 15
Fekálny voz	0903 605 247
SAD riaditeľ	772 95 84
Stážnosti autobusové spoje	772 35 65
Plyn poruchy	0850 111 727
Tiesňové volania	112
ZŠ Komenského Svit	775 63 13
ZŠ s MŠ Lučivná	775 41 35
ZŠ Štrba	0911 695 015
Telekom zákaznícka linka	0800 123 500
Hasiči Poprad	772 22 22
MUDr. Bajtoš	775 75 30
Veterinárny lekár	0904 330 328
Stránka obce Lučivná	www.lucivna.sk

POZVÁNKA

Obecný úrad pozýva všetkých malých a veľkých hokejistov, ako aj krasokorčuliarky na pripravené verejné klzisko v areáli futbalového ihriska v našej obci. Prídte sa korčuľovať už počas vianočných prázdnin, bezplatne a počas celého dňa. Pravdaže, podmienkou je mrazivé počasie.

DHZ LUČIVNÁ

Okresný výbor dobrovoľnej požiarnej ochrany organizoval 9. októbra 2016 inštruktážno-metodické cvičenie s členmi DHZ okresu Poprad, ktoré sú držiteľmi protipovodňových vozíkov. Každý zbor mal vyslať 4 svojich členov. Cvičenie sa konalo v Spišskom Štiavniku a zúčastnilo sa aj družstvo dobrovoľných hasičov z Lučivnej. Hlavným cieľom bolo preveriť funkčnosť techniky a vybavenia protipovodňových vozíkov. Každé družstvo postavilo protipovodňovú zábranu, čím dosiahli celkovú dĺžku protipovodňovej steny cca 100 m. Testovala sa vzájomná spolupráca medzi členmi zborov, ako aj znalosti z používania zverenej techniky. Na záver cvičenia bolo vyhodnotenie v miestnom kultúrnom dome.

V sobotu 10.12.2016 sa v zasedačke obecného úradu konala výročná členská schôdza dobrovoľného hasičského zboru v Lučivnej. Na schôdzi bol zhodnotený uplynulý kalendárny rok z pohľadu dobrovoľných hasičov a keďže pôvodnému výboru DHZ sa končilo päťročné volebné obdobie, prítomní členovia si zvolili nový výbor DHZ. Novým predsedom dobrovoľného hasičského zboru v Lučivnej sa stal Michal Skokan a veliteľom Ján Kapráľ. (Ing. Janka Kičáková)

V piatok, 16. 12. 2016 sa konal **KOLKOVÝ TURNAJ ŽIEN A DETÍ**. Súťažilo 14 žien a 14 detí v troch kategóriách. V kategórii najmenších detí vyhral Petko Hanzel, pred Emkou Kapráľovou a Jankom Kečkom. V silnom zastúpení súťažili mladšie deti, a poradie bolo nasledovné:

1. Kristínka Papcunová, 2. Jurko Vaščák a tretia Evka Horváthová. V kategórii juniori prvú cenu získala Alexandra Hanzelová, druhá bola Simonka Mlynská a tretia Silvia Kurčíková.

Víťazné poháre od starostu obce v kategórii žien si odniesli 1. Zdenka Kapráľová, 2. Henrieta Papcunová a 3. Mirka Suchá.

VIANOČNÉ TRHY

BEZ KOMENTÁRA

PLÁN PODUJATÍ

25.12. – **Živý Betlehem** – Námestie sv. Egídia – Poprad od 18,00 hod.

25.12. – 31.12. – **Vianoce na ľade** – zimný štadión Poprad

25.12. – **Harfový koncert na Hrebienku**

26.12. – **Štefánsky kolkový turnaj mužov** – kolkáreň Lučivná

27.12. – **Vianoce a opustené psíky** – útulok pri letisku Poprad od 14,00 hod.

27.12. – **Zabudnuté vianočné piesne** – evan. Kostol Tatranská Lomnica o 17,00 hod.

28.12. – **Večer s Cigánskou hudbou, Koliba Kamzík** – St. Smokovec

30.12. – **Predsilestrovská detská show**, Dom kultúry Poprad o 16,00 hod.

30.12. – **Vianoce s divadlom – vynikajúca divadelná komédia „Premiéra“**, Kongresová sála kúpeľov Nový Smokovec o 19,30 hod.

31.12. – **Krst snehovej vločky**, Štrbské pleso

6.1.2017 – **Malá Vianočná hudba – 6. ročník koncertného turné**, rímskatolícky kostol Matejovce o 17,00 hod.

6.1.2017 – **Požehnaný nový rok – Trojkráľový koncert**, kostol sv. Egídia Poprad o 18,00 hod.

13.1. – 15.1.2017 – **Tatry Ice Master 2017, Majstrovstvá sveta v stavani ľadových sôch na Hrebienku**, St. Smokovec

14.1.2017 – **II. Ples primátora mesta Svit**, Spolocnosť Svit o 19,00 hod.

20.1.2017 – **Country ples Šuňava**, Kultúrny dom Šuňava

28.1. – 29.1.2017 – **8. ročník festivalu Snehové psy, medzistanica Štart na svahu Čučoriedky západ**

30.1.2017 – **vernissáž výstavy „Anjel Vianoc „práce detí – galéria Poprad**

11.2.2017 – **Beh do vrchu – Tatranská polianka február 2017 – Lyžiarske preteky detí** – Snowpark Lučivná

30.3.2017 – **Móric Beňovský – Hrad St. Ľubovňa, nová expozícia venovaná najznámejšiemu hradnému väzňovi Móricovi Beňovskému z roku 1786**

Do 30.3.2017 – **Ľadový Dóm – Hrebienok St. Smokovec**

marec 2017 – **výstavná predajňa veľkonočné trhy, ZŠ Lučivná**

30.4. – 1.5.2017 – **Tatranská Májovka- športový víkend pre deti a dospelých na Skal. Plese**

máj 2017 – **Výstup na Kozí kameň** – pre malých aj veľkých turistov, zraz Snowpark Lučivná o 7,00 hod.

Vydáva: Obec Lučivná, Redakčná rada: Ing. Monika Kičáková, p. Zuzana Majerníčková, Mgr. Henrieta Papcunová,
Foto: archív Obce Lučivná a Ing. Janka Kičáková, Obecný úrad Lučivná, Hlavná 208/33, 059 31 Lučivná,
tel.: 0527754133, e-mail: obec@lucivna.sk, IČO 00326356, Reg. MK SR EV 5087/14, **nepredajné**

0202AM

Ak chcete dostávať informácie z Obecného úradu v Lučivnej e-mailom, zaregistrujte sa na stránke obce Lučivná **www.lucivna.sk**